

tuum concoctioni destinatum ad mentis arcem raptu contingit, cui incommodo, tum quoque non ægrè congre- ditur crudi alimenti evaporatio. Cur item vociferatio à cibo officiat in promptu causa est. Nam agitatis præ cordis concoctio ventriculi, quæ sum- mum optat quietem labefactatur, unde statim ipsum caput vaporibus laceffitur. At vomitus nocet, tum propter capi- tis agitationem, tum sympathiæ cau- sa quæ huic cum ventriculo gran- dium nervorum interventu, longè ma- xima est.

Omnis negotio- sa actio capiti in- firmo inutilis, idque à cibo potissimum

Vomitus debile caput of- fendit.

CAPUT V.

De his, qui lippitudine, gravedine, destillatione, ton- sillisque laborant.

NEque verò his solis quos capitis imbecillitas tor- quet, usus aquæ frigidæ pro- dest, sed iis etiam, quos assi- duæ lippitudines, gravedines,

destillationes tonfillæque male habent. His autem non caput tantum quotidie perfundendum est, sed os quoque multa frigida aqua fovendum est, præcipueque omnibus quibus hoc utile auxilium est, eo utendum est, ubi gravius cœlum Austri reddiderunt. Cumque omnibus inutilis sit post cibum, aut contentio, aut cogitatio animi, tum his præcipue, qui vel capitis vel arteriæ dolores habere consueverunt, vel quolibet alios oris affectus. Vitari etiam gravedines destillationesque possunt, si quàm minime eum qui his opportunus est, aërem vel loca aquasque mutet, si caput in se protegit, ne incendatur, neve subi-

tum ex repentino nubilo frigus id moveat, si post concoctionem jejunos caput radit, si post cibum neque legit, neque scribit.

Lippitudo Græcis Οφθαλμία dicta, inflammatio est tunicæ oculorum adnata, ab influxu multi sanguinis vel humorum acrium, flatulentorumve excitata. Destillatio Græcè καταρροή seu κατασάγμα appellata, fit, ubi humor fauces ac palatum impetit. Tametsi vulgò cuius rheumati commune sit catharris nomen, ubi si extrema membra, si asperam arteriam ac pulmones invadat, ex illo enim motionis torpor ac paralysis, ex hoc & raucitas (Græce Βραγχή) & tussis exulceratoque subinde pulmone tabes fiunt. Tonsillæ autem tumores περισθμία ἀντιπάρεις vocantur, suntque inflammationes glandium, quæ in fine oris utrinque linguæ adjacent, factæ ab alicujus à cerebro materiæ defluentis incurfu. At gravedo (non multum distans à destillatione malum) Græcè κόρυζα appellata, fit, quando crudus humor in nares destillat. Qui ad hæc fluxionum vitia proclives sunt,

Lippitudo.

Οφθαλμία.

Destillatio.

Καταρροή.

Κατασάγμα.

Rucitas.

Βραγχή.

Tonsillæ.

Gravedo.

Κόρυζα.

Capiti
deſtilla-
tionibus
obnoxio
infuſa
frigida
utilis.

Per capi-
tis imbe-
cillita-
tem fo-
vendum
os aqua
frigida.

Hip. lib. 3.
Aph. 5
Romani
catharris
obnoxii.

Omnis
animi
aut cor-
poris ac-
tio ca-
tharroſis
à cibo in-
utilis.

omnes ex æquo (ut CELSUS Author est, effuſa in caput frigida juvantur, idque nulla alia de cauſa, quam quod hanc partem, ut ſupra comprehenſum eſt) ea roboret, communiatque quo minus excrementi vel in ſeſe gignat, vel aliunde recipiat. Nempe ejus imbecillitas unica omnium horum cauſa malorum eſt. Itaque intus quoque in ore non tantum extrinſecus id tentandum auxilium eſt, fovendumque multa frigida palatum, ut ſupra roborationis beneficium aſtriſtis undique meatibus, neque caput ad mittendum excrementum, neque comprehenſa loca ad excipiendum prona ſint, eritque illud majore cura faciendum, ubi grave cœlum Auſtri reddiderunt. Tum enim ambientis qualitate caput excrementis maxime conſiſtatur, juxta illud HIPPOCRATIS: *Auſter auditum hebetat, caliginem oculis obducit, caput gravat.* Quomodo GALENUS quoque Romanos catharris opportunos eſſe ſcripſit, propter aëris qui ibidem ſpirat miſtam caloribus humiditatem. Porrò quod omnis meditatio animi & corporis catharroſis protinus à cibo adverſetur, ſupra comprehenſum eſt. Jam non hos modo frigida affuſa juvat, ſed eos etiam quibus dolere vel caput vel arteriæ ſolent. Siquidem hæc iſta mala ſi adſunt, exaſperant, ſi

conquievere, denuo suscitant emissi in caput vapores: Utrique si crassi hi crudique sunt, quales venter, tum ubertim ejaculatur, cum quis ejus concoctionem intempetivo vel animi cogitatu, vel corporis motu interturbat.

Per capitis & arteriæ dolores intelligas oportet, Cæphalæam & Hemicraniam, qui affectus ægrè admodum solvuntur, sæpè assiduè cruciant, interdum intermittunt quoque, sed protinus strepitu, vini potu, splendore luminis, motu, odorem aliisve rebus caput opplentibus recrudescunt, quæ omnia Cephaleæ, cum promptiora tum graviora sunt. Porro catharros declinandi ratio, ex tertio hujus libri capite discenda est. Nam cum hos calida causa nonnunquam moveat excrementa capitis solvens, fundensque, nemo dubitet quin caput expediat à Sole, ne accendatur, protegere, cumque eadem mala frigus quoque invehat, humores stringens, ac veluti manibus exprimens, res ipsa vetat, ne corpus post repentinum nubilum frigoribus objectetur. Ubi enim sic tempestates variant, periculum capiti infirmo maximum est, ac proin nec loca quidem aut aquas mutare tutum est, utique si contraria inter se qualitate atque indole dissident. Etenim cavendum, ne aut id quod frigore obkूपuit, calore fundatur, aut

Cephaleæ frigida subvenit.

Quæ causa catharros moveant, & quomodo hi arceantur.

Capite catharoso nequaquam aut aquæ aut loca mutanda sunt.

quod hoc fluxum est, illo exprimatur. Jam quod nec saturo caput radi, imò nec seria legere, aut scribere, tutum sit, supra demonstratum est.

C A P U T V I.

Ad solutam alvum remedia.

Q Uem verò frequenter citata alvus exercet, huic opus est pila, similibusque superiores partes exercere, dum jejunos est ambulare, vitare Solis nimium ardorem, continua balnea ungi citra sudorem, non uti cibis variis, minimèque jurulentis aut leguminibus, oleribusve his quæ descendunt, omnia denique fugere quæ tardè concoquantur: Venatio, durique pisces, & ex domesticis ani-